

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI-LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Égész evre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	----------------------------------	---	---	---

A jobb kor és eszközei.

Baja, 1911 január 27.

Meseországba, rég letűnt időkbe röppenti vissza a „Bajai Hirlap” lelkét, amikor olvasóközönségéhez fordul, hogy segítsék a lapot fejleszteni, terjeszteni. Háromhasábos a cikk, amelyet Róma és Karthágó küzdelmeivel, annak ismerete tésével vezet be és azzal fejez be, hogy itt van a Bajai Hirlap, ime, támogassátok.

Nem szállunk mi vissza messze időkbe, nem is repülünk még képzeletben sem egek felé, csilagokkal ékes azurkék egekbe, hanem itt maradunk, lent a földön, ezen a sárgolyóbison, ahol pezseg, lüktet a való élet. Idelent maradunk, nem követünk senkit a frázisok fellegeibe és foglalkozunk azzal a felhívással, amely a bevezetés és a befejező szavak között olyanokat mond, állít, amelyek megkivánják a hozzászólást.

Nem szállunk vitába a B. H.-pal, nem teszünk egyebet, mint hogy a felhívásban foglaltakat fogjuk a maga valóságába öltöztetni, hogy oly mezben jelenjék meg a publikuma előtt, mint aminőben tényleg van.

Elismeréssel kell, hogy szóljunk arról a törekvésről, amely a békét, az alkotó, a teremtő munkát tűzi ki a maga céljával. De vajjon, hol van a garancia arra, hogy a munkapárt, amely abban a cikkben szól a nagy nyilvánossághoz, letér eddig taposott útvjáról és végre hozzálát tényleg a gyakran hirdetett és mindig elhalasztott alkotásokhoz?

Felhívásában sorakozásra hívja a nagyközönséget lapja mellé a munkapárt. Mi, bár velünk nemcsak ellentétes, de kifejezetten ellenséges lapról esik szó, a legnagyobb örömmel látjuk, ha a városban fejlődik egy újság, mi szívesen látjuk, ha minél több lap hinti el ebben a városban a kultura termő magvait. Helyeselnünk kell, hogy a munkapárt vezetősége ajánlja hivatalos lapját.

A munkapárt olyan példát statuált, olyan hangot honosított meg a sajtóval szemben, amely örök büne, soha le nem vezekelheto vétke marad

Meghonosított olyan harcmódot,

amely nem ismert egyéni becsületet, tisztességet. Sárnal dobált meg mindenkit, aki vele szemben állott. Az ellenfélre ádáz gyűlölettel rohamot intézett. De nem a megengedett fegyverekkel, hanem olyanal, amely mételet hint, amely szennyez, amely sároz, amely hazug. Rágalmakkal, piszokkal illetve intakt emberek egyéni becsületét. És a munkapárt ebben a lapban szól imigyen a sajtó kötelességeiről:

Az áldásos együttműködésnek szerve és eszköze a sajtó. Az élénk, az érdekes, az éber, a tevékeny sajtó. A sajtó, mely a közönség lelkéből, a közönség lelkének ír. Az őszinte sajtó, mely az igazságnak törhetetlen bajnoka. A tekintélyes sajtó, melynek szava irányt szab és attól sem személyes tekintetekből, sem anyagi érdekek miatt soha egy hájszályra el nem tér. A békés sajtó, mely eltalálja azt a hangot, mely nem állítja ki az ellentéteket, hanem egyetértést teremt a közönség körében. A város társadalmi, közgazdasági, tanügyi, művészeti érdekeit szolgáló sajtó, mely mindezekben a tereken a közvéleménynek szócsöve és marandó alkotások megalapozására alkalmas.

Tehát ezek a sajtó kötelességei. Ezek. Ám kérdjük, nem a nagyközönségtől, amely megalkotta a maga véleményét a munkapárttól és szócsövével, hanem magától a munkapárt vezetőségétől: Vajjon megfelelt-e az általa irányított hirlap csak egyetlen egy betűig is az itt hirdetett elveknek?

A válasz csak egy lehet: Nem!

Nem. A munkapárt sajtója utján nem az egyetértést, az együttműködést segített kiépíteni, hanem robbantott, rombolt, hirdette a gyűlölséget, hirdette és gyakorolta a társadalmi béke teljes felbontását.

Nem volt őszinte, mert hazudott, nem volt tekintélyes, mert azt irta meghunyászkodva, amit ráparancsoltak. Irányt nem adott, nem szabott, mert a polgármester, a tisztújítás és az eddigi legfontosabb kérdésekben éppen az ellenkezője történt annak, amit hirdetett. Egyet kivéve, hogy nem akartak a művészetnek hajlékot adni

Anyagi érdek nélkül irtak? Mi meg tesszük nekük ezt a csekély szívességet, hogy ezt elhisszük. Vajjon van még a városban valaki rajtunk kívül, aki ezt elhiszi?

És ez a közvélemény megnyilatkozása?

A munkapártban eddig a hirdetett elvek és a tények nagyon, de nagyon messze esnek egymástól.

A fent szó szerint idézett passzus előtt ezeket mondja a munkapárt vezetősége:

Örültünk a diadalnak, szívből és őszintén örvendtünk és örömtünkben sokan, mindazok osztoztak, kik a szavaknak délibábos politikája után a tettek politikájának jobb kora után epedeztek.

E jobb kor jönni fog, mert jönnie kell. De nem jó magától, minnenmagunknak kell azt elhozniunk.

E jobb kor jönni fog, ha juniusi diadalunk feltudjuk, felfogjuk használni.

Mert nem vagyunk kétségben afőlött, hogy diadalunk csak akkor lesz teljes, ha rendre megvalósítjuk mindazokat a terveket, mindazokat a feladatokat, melyeket a nemzeti munkapárt bajai vezetősége a város érdekeinek helyes megismerésével kitűzött. Akkor fogja látni városunk közönsége, hogy a mi politikánk a tettek politikája és nem a szavaké.

Máris ráléptünk a tettek mezejére, de jól tudjuk, hogy ahhoz, hogy mindent teljesíthessünk, a vezetőségnek legjobb akarata sem elegendő egymagasan. Ehhez a közönségnek együttérzése együttműködése, tevékeny, állandó érdeklődése éppugy szükséges, mint a pártvezetőségnek munkálkodása a nagy célok érdekében.

Örülnek a diadalnak. Helyes. A győztes, ha tiszta fegyverrel vívta ki a győzelmet, kérkedhet vele, de az ő diadalának más a neve. Azonban hallgatunk erről. Hisz békét és együttműködést hirdetnek abban a cikkben, amelyben a mi pártunk eredményes munkáját delibábnak nevezi, akkor, amikor a függetlenségi párt érájának itt vannak a letagadhatlan határjelzői és a munkapárt eddigi ígérétei pinceváltóknak és szappanbuborékoknak bizonyultak. Hol van bizonyítéka annak, hogy a tettek mezejére léptek?

Hol az Istenért? Feladatok teljesítéséről beszél. Hogy azonban melyek azok, azt nem jelöli meg.

Tegnap a helyen megjelent cikkünk jelöli meg azt az irányt, amelyet a munkapárt követ. Programja: pinceváltós érték nélkül való ígéretek. A többi — frázis.

Vajha meggyőznék a közönséget,

hogy politikájuk és sajtóorgánunk új, helyes csapáson halad, Amíg azonban ennek tettekkel és látható, kézfelegyőzhető bizonyítékkal be nem igazolják, addig a város közönsége úgy abban a véleményben lesz, hogy olyan multtal bíró párt, mint a bajai munkapártnak a handabandázásai, hencgezései és nagy frázisai csak neveltséget keltenek.

Vajha eljönne az idő, hogy a munkapárt ne csak a szócsöve útján hirdetne helyes elveket, hanem az életben adna példát. Akkor nem lennének személyeskedő harcok, hanem egymást megértő a város javára szolgáló munka folyne itt.

Nyomor,

szenvadás, nélkülözés, éhezés az, amit tapasztaltak a népszámláló-biztosok munkájuk végzése közben. A népszámláló-biztosok befejezték már nagy munkájukat, elvégezték a magukra vállalt kötelezettségeket és ismét rendszeres foglalkozásukat üzik. A tapasztalatok, a látottak azonban nem olyanok, nem olyan természetűek, hogy annak behatása alól egykönnyen szabadulhatnának. Lelket rázó, szívbé markoló jeleneteknek voltak szemtanúi a népszámlálók. Olyan nyomor tárult egyik-másik népszámláló elé, aminőt rendezett viszonyok között élő emberek elképzelni nem tudnak. Azt például komikusnak és nevetségesnek találtuk a számláló lapon, hogy egyik rubrika azt kérdi, hogy vajjon az egyszobás lakás csupán emberi lakásul szolgál-e, avagy vannak-e a szobában háziállatok is? Sok rossz és rosszabb viccet mondottak erről a furcsának tűnő kérdéstről. Hát kérem, ez nem vicc, hanem szomorú valóság. Nemcsak a horvát és románlakta vidékeken, hanem találtak minálunk Baján is egy két olyan házat, ahol gazda és háziállat egy fődél alatt laknak.

Egyik népszámláló biztos belép egy alacsony, düledező külvárosi viskóba. Annak egyik alig 4 lépés hosszú és 3 lépés széles szobája teljesen butorozatlan. Nincsen a szobában semmi egyéb, mint szalma. Ebben a nyomoruságos, alacsony és üres szobában négy ember huzza meg magát és a szalma a fekvőhelyük. Egyéb kényelmi berendezés abban a szobában nincsen. Az a négy férfi-ember úgy tengeti az életét napszámból — ha van.

De biz ilyen télviz idején nem igen jut munka a szegény embernek és a legtöbb külvárosi házban arról szól a panasz, hogy nincsen munka, nincsen kereset. A gyermekekkel megáldott munkáscsaládokban ordít a nyomor. Fütetlen szoba még nem tartozik a

legnagyobb bajok közé. De hány szegény családnál marad hidegen a konyha, hány szegény családnál nincsen egész héten annyi kereset, hogy a hét egyik napján főtt étel jusson a családnak.

A rendőrségnél rendszeresen mutatják ki, hogy hol, ki és hány gyermek fekszik beteg hevenyfertőző betegségben. De csak azokról a beteg gyermekekről van kimutatás, akikhez orvosokat hívtak. Igen. De hány gyermek van, akikhez a szülők nem hívnak orvost, mert félnek a költségtől?

Egyik népszámláló egyetlen utcában 16 vadházasságban élő párt talált. A kérdésre, hogy miért nem esküsznek meg törvényesen, az volt a válasz mindenütt, hogy akkor adót kell fizetni. — Nékik pedig nincsen pénzük.

Egy csapásra, egy varázsütésre megváltoznék ebben a városban minden, ha ipar volna, ha kereseti alkalma volna a szegény munkás népnek. De mikor lesz ez? Egyelőre télen a főkereseti forrás a favágás. Azonkívül alig jut télen a napszámos embernek munka.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. január 27.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén viharos jelenetek zajlottak le. Egry Béla pécsi képviselő beszéde után, aki határozati javaslatot nyújtott be, hogy a magyar bank 1915. január 1-ére felállíttassék, Hock János állott szólásra, aki beszéde közben azt mondotta, hogy a magyar ipart kell fejleszteni. Amikor a szónok idejutott, Návay Lajos elnök figyelmeztette, hogy maradjon a tárgynál. Erre kitört a vihar. Just Gyula, Lovászi Márton, Just János, Bathyány Tivadar és Pál gróf heves közbeszólással tettek szemrehányást a viharelnöknek. Az egész függetlenségi párt tiltakozott az elnök önkénykedése ellen.

— Még az orosz Dumában sem járnak el ilyen önkényesen — kiáltott közbe Just Gyula.

Az elnök a házszabályokra hivatkozott.

Később elült a láрма és Hock folytatta a beszédét

Érdekes petíció

került a királyi Curia elé. Esztergomban nemrég képviselővé választották gróf Széchenyi Emilt. Az ellenfél választói

megpeticionálták a mandátumot azon az alapon, hogy Széchenyi Emil gróf seholy sincsen felvéve a választók névjegyzékébe. Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a petíció tárgyálása elé, mert Széchenyi Emil van a király személye körüli miniszternek kiszemelve

NAPIHIREK.

A Három testőr,

Herceg Ferencnek ezen kitűnő vigjátéka kerül színre február 11-én a Sport Egylet mulatságán. A műkedvelők már nagyban készülnek a műkedvelői előadás sikerére. A próbák serényen folynak. A rendezőség az előadásra Kovács Sándor helybeli festőművésszel egészen új és díszes dekorációt festetett.

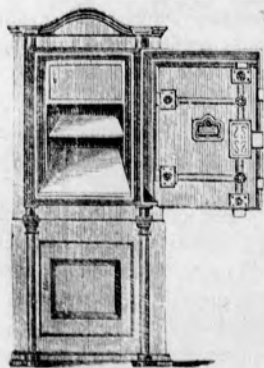
A bajai—mélykúti út Bajára eső része legközelebb már kiépül, amennyiben értesítés érkezik a városhoz, amelyben tudatják, hogy a munkálatok már vállalatra adtak.

Rendőrtörk, szolgák és útkaparók részére tudvalevőleg lakbérilletményt szavazott meg a közgyűlés. Ezeket a közgyűlési határozatokat most jóváhagyta a miniszter.

Póttárgyak. A holnapi közgyűlés elé vagy tíz póttárgy kerül napirendre, amelyek közül a legtöbb fizetési előleg iránti kérvény.

HalvacSORA. A Tomanovics-féle »Vasuti vendéglőben« f. évi február hó 4-én halvacSORA tartatik. A teríték áll: halvacSORA, fánk, bor nélkül, ára személyenként 2 korona 40 fillér.

A bizottsági tagságok. Ma ismét érkezett a polgármesterhez egy lemondólevél. Ismét lemondott egy törvényhatósági bizottsági tag összes albizottsági tagságáról. Amint ismeretes, a bajai munkapárt hivatalos lapja azt írta, hogy az albizottságokba olyan tagokat választanak majd, akikhez a munkapártnak bizalma van. Minthogy pedig meg is irtuk, hogy a függetlenségi pártnak egy tagja sem ülhet benn a bizottságokban a munkapárt bizalmából, felelős szerkesztőnk, dr. Valentin Emil törvényhatósági bizottsági tag levonta ennek konzekvenciáját és ma egy a

Tűzmentes és betöréselleni vas

Pénzszekrény,

a legjobb hazai gyártmány, többféle nagyságban és „gyári árak mellett“ kapható

Drescher Gyula kereskedésében Baján.

Phönix karikahajós varrógép család és ipari célokra,

Singer-rendszer után készített és magyar gyártmányú Adria

családi varrógépek, eredeti

PFÄFF családi varrógép.

Továbbá a varrógépekhez szükséges bármilyen alkatrészek jutányosan és pontosan lesznek kiszolgálva

polgármesterhez intézett beadványában lemondott az általa betöltött összes albizottsági tagságáról.

Öngyilkosság. Csávolyon aposa házából eltűnt Pánesz József 26 éves földmives. Másnap a reggeli órákban anyjának a padlásán felakasztva, holtan találták meg. A fiatal földmives eljárása, — aki ma-holnap 120 000 korona vagyonnak nézett eleje — érthetetlen. Az elmúlt héten két naponát lakodalomban volt és igen jó kedélyű volt. Felsége, egy gyermeke és számos rokona gyászolja.

Rum, likőr készítése házilag 100—200 percentnyi megtakarítás. 50 fillér egy adag legfinomabb rum-kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen bárkinek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül **Gyarmati Emil** gyógytárban Baján.

Szerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101

SZÍNHÁZT.

A Taifun. Nem tudom egész biztosan, örödször, vagy hatodszor ment tegnap este a nyár óta Baján Taifun, csak azt tudom, hogy az este zsuffolóság megtelt a színház úgy, hogy drága pénzen sem lehetett volna már délután jegyet kapni.

Telt ház előtt ment a Taifun. A darabot felesleges ismertetni, hisz alig van a közönség körében ember, aki nem látta volna ezt a darabot.

Ez alkalommal lépett fel először Saáry Margit Kerner Ilona szerepében. Az első felvonásban némi elfogódottság látszott meg a játéknál. De ennek a végén és különösen a második felvonásban már belemelegedett a szerepébe. Első fellépéről lévén szó, nehéz véleményt alkotni játékaról.

Könyves Jenő Tokeranot játszotta igazán csodás, igazán megkapó drámai erővel. Talán nem kell Könyvest, Könyves nagy és értékes művészetét újlag méltatnunk. Ez este is csodás volt. Első pillanattól fogva magához ragapta a közönség figyelmét és mindvégig lekötötte. A meghalás jelenése olyan megkapóan realiztikus volt, hogy abban a pillanatban, amikor haldoklott, amikor ereje fogy, oly mély csönd borul a házra, oly lélekzet visszafojtva lesi a közönség a szavát, hogy talán egy légyzümögés is meghallatszott volna.

Kovács Margit szépen játszta meg Feri szerepét. Igazán elismerésre méltó volt az alakítása.

Lindnert Bónyi József játszta. A többi szereplők is jók voltak. A berlini scenirozás azonban szerencsétlen. Kár volt a törvényszéki jelenet egész felvonását kihagyni. A közönség ismeri az egész darabot és igen rossz néven vette, hogy az a hatóság felvonás eltikkadt.

Ügyvédfogás a címe annak a 3 felvonásos vigjátéknak, amelyre most készül a színtársulat és amelyet Urhegyi Jenő és Szabó Miklós társszerzők írtak

HIRDETESEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Van szerencsém Bajas vidéke nagy érdemű közönségét értesíteni, hogy egy időre **külföldi tanulmány-útra utaztam**, kérve kényes igényű b. rendelmenyt lehetőleg részemre fentartani kegyeskedjék

Maradva kitűnő tisztelettel

Blum J. Izidor

angol úri szabó.

Erzsébet királyné-u. 14. sz.

IRODISTA

azonnal felvétetik

Scheer és Weidinger

vaskereskedésben.

Mechanikai és gépműhelyemben

elvállalok minden e szakmába vágó munkát úgy helyben, mint vidéken.

Gyors és pontos munkáért

szavatolok.

Ugyanitt jó házból való fiu tanulónak felvétetik

Kölcsey - utca 13. sz.
: (Hajduska-ház) :

Fränkl Ignác.

Közgyűlési meghívó.

A „Bajai Kereskedelmi és Iparbank”
folyó évi február hó 11-én szombaton délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

a t. e. részvényeseket tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadásnak előterjesztése és a felmentés megadása
3. A múlt évi nyereségny felosztása iránti határozat.
4. Alaptőke felemelés.
5. Az alapszabályok 2., 4., 5., 10., 23., 42., 43., 56., 59., 60 és 61. §-ainak módosítása.
6. Két igazgatósági tag választása.
7. Három felügyelő-bizottsági tag és egy póltag választása.
8. A részvényesek által netán előterjesztendő alapszabályszerű javaslatok tárgyalása.

Baja, 1911. január 25.

**A Bajai Kereskedelmi és Iparbank
Igazgatósága.**

JEGYZET: 31. §. »Szavazatzoggal csak az olyan részvényesek bírnak, akiknek részvényei a közgyűlés előtt legalább is három hónappal a társaság részvénykönyvében saját nevükre irattak és akik részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt 8 nappal, vagy a 24-ik §. szerint összehívott új közgyűlés előtt 3 nappal az intézet pénztáránál letétbe helyezték.»

21. §. »Részvényesek javaslatai közgyűlésen csak akkor tárgyalhatók, ha azok 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatósággal írásban közölttek.»

KOBRÁK CIPŐK **Lázár Sámuelnél.**
RAKTARON TART MINDEN FAJTA CIPŐT
A LEGJOBB KIVITELBEN

NAGYGYÁRI RAKTARA

Nánay Lajos
 könyvnyomdája
 == Baján. ==

**Könyvnyomdai munkák
 izléses, gyors és
 jutányos elkészítése!!!
 Községi nyomtatvány-
 raktár!**

Telefon 115.

Bajai gőz- és kádfürdő.

Nyitva reggel 6 órától este 7 óráig.

Uraknak gőzfürdő:

Minden nap reggel 7 órától déli 1 óráig.

Szombaton egész nap uraknak.

Hölgyeknek gőzfürdő:

Hétfőn, szerdán, pénteken délután 2 órától.

Kádfürdő bármely órában igénybe vehető.

Á R A K:

Gőzfürdő 1 K — f } 50 gőzfürdő-jegy 30 kor.
 I. oszt. kád 1 K 20 f } 1 évi bér korlátlan (napi
 II. oszt. kád 1 K — f } egyezri fürdő) fürdésel
 a gőzfürdőben 60 korona.
 Ezen jegy csak egy
 személyre szól.

12 darab gőzfürdő-jegy 10 K — f
 6 darab gőzfürdő-jegy 5 K 50 f
 10 darab I. osztályú kád 10 K — f
 10 darab II. osztályú kád 9 K — f

Jó masször és masszörné, kitünő tyúkszem-
 vágó a n. é. közönség becses rendelkezésére
 áll. Figyelmes és pontos kiszolgálás, valamint
 a kellő tisztaságról gondoskodva van.

Tisztelettel
Sárközi Béla
 fürdőbérlet.

Egy jó házból való fiu
tanulónak

felvétetik

Preimájer Pálnál, Casino vendéglő.

Vendéglősök figyelmébe!

Folyadékmértékek, melyek

nem

esnek időszaki hitelesítés alá

naml kapkatók.

SCHNETZER ERNŐ

ÜVEGKERESKEDŐ

Révai Nagy Lexikona, a magyar
 irodalom szenzációja. Megjelent az első
 kötete; ára 16 korona. A legkedvezőbb
 részletfizetési feltételek mellett megvá-
 sárolható **Wagner Antal** könyvkereske-
 déseben Baján.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0⁰ alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

MEGJELENT

az új polgári perrendtartás
 zsebkönyve.

KAPHATÓ:
IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében
 . . . **BAJÁN** . . .

Ára 5 korona.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönöket

főldre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A
 kölcsönök lebonylitása simán, gyorsan, a legmérsékeltbb költségekkel és a felek
 iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Többszörös kiténtetésben részesült szenzácós csodaszer

A Dr. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN,

mely városunk piacán is megjelent. Felülmulhatatlan gümökóros izom- és idegfájdalmak,
 fej- és fogfájás, rheuma, köszvény, oszú, ischiás, izületi lob és százában szenvedők, végül
 égési sebek fájdalmainak megszüntetése. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszer.

Kapható Baján **LAZAR SÁMUEL** optikai, sebészeti és kötszerárú üzletében,
 1.20., 2. és 2.50 koronás üvegekben. Készítik:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest,
 II. ker., Fő-utca 77/c. szám.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.